

19.12.2024

Liikenne- ja viestintäministeriö

LVM lausuntopyyntö VN/17016/2024

SM HKO lausuntopyyntö VN/33088/2024

Lausunto hallituksen esityksestä ilmailun turvallisuutta edistäviksi säädöstarkistuksiksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Rajavartiolaitokselta lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esitysluonnoksesta. Lisäksi sisäministeriön hallinto- ja kehittämisosasto on pyytänyt sisäministeriön rajavartio-osastolta välilausuntoa esitysluonnoksesta. Rajavartiolaitoksen esikunta, joka toimii samalla sisäministeriön rajavartio-osastona, toimittaa liikenne- ja viestintäministeriölle osoittamansa lausunnon tiedoksi myös hallinto- ja kehittämisosastolle.

Rajavartiolaitos toteaa, että ehdotetut säännökset koskien työnantajan oikeutta velvoittaa työntekijä puhalluskokeeseen, koskevat vain työsuhteisia työntekijöitä. Säännöksiä ei sovellettaisi virkasuhteessa palveleviin virkamiehiin. Tältä osin saattaisi olla perusteltua poistaa esitysluonnoksen sisältämän sääntelyn nykytilan arviointia koskevan jakson kohdassa 2.3 olevasta kirjauksesta; ”Suomessa siviili-ilmailua on kaupallisten ilmakuljetusten ohella Rajavartiolaitoksella, joka hyödyntää ilma-aluksia maarajojen valvonnassa, meripelastuksessa ja antaessaan virka-apua muille viranomaisille” maininta Rajavartiolaitoksesta.

Puhalluskokeeseen velvoittamista koskeva säännös vastaisi sisällöltään merityösopimuslakiin (756/2011) vuonna 2022 tehtyjä muutoksia sillä poikkeuksella, että ilmailulaissa (864/2014) työnantajan oikeus puhalluskokeeseen velvoittamiseen saatettaisiin koskemaan myös lentoturvallisuuden vaikuttavaa tehtävää maaorganisaatiossa suorittavaa työntekijää, kun taas merityösopimuslaki koskee soveltamisalansa mukaisesti vain aluksella työskentelevää henkilöstöä. Rajavartiolaitos pitää ehdotettua säännöstä perusteltuna jatkona merityösopimuslakiin tehdyille muutoksille. Kun otetaan huomioon, että pinta-aluksissa alusten turvallisuuden vaikuttavia huoltotehtäviä hoitavat henkilöt työskentelevät ilma-aluksista poiketen aluksilla, on soveltamisalan laajentaminen ilma-aluspuolella maaorganisaatioon niin ikään perusteltua.

Rajavartiolaitos toteaa kantanaan, että ehdotetun sääntelyn soveltamisalan rajaaminen työsopimussuhteiseen henkilöstöön on Rajavartiolaitoksen näkökulmasta perusteltua. Rajavartiolaitos katsoo, kun otetaan huomioon Rajavartiolaitoksen ilmailun tarkoitus ja tavoitteet, erityisesti Rajavartiolaitoksen vastuulla oleva meripelastus ja sotilaallisen maanpuolustuksen velvoite sekä vaativat olosuhteet, joissa Rajavartiolaitoksen ilma-aluksia joudutaan ajoittain pakottavasti käyttämään, että Rajavartiolaitoksen ilmailusta on tarkoituksenmukaista säätää yleisestä siviili-ilmailusta erikseen nyt puheena olevassa asiayhteydessä. Rajavartiolaitos pitää myös epätarkoituksenmukaisena, että eri alustyyppisiä koskeva työnantajan keskeisiin oikeuksiin suhteessa virkamiehiin liittyvä sääntely sisältyisi osin Rajavartiolaitosta koskevaan erityissääntelyyn ja osin siviili-ilmailua koskevaan yleiseen sääntelyyn. Rajavartiolaitoksen tarkoituksena on saattaa sekä merityösopimuslakia että nyt ehdotettua lakia vastaavat säännökset koskien työnantajan oikeutta puhalluskokeeseen velvoittamiseen koskemaan myös Rajavartiolaitoksen pinta- ja ilma-aluksissa palvelevia virkamiehiä sekä ilma-alusten maaorganisaatiota Rajavartiolaitoksen ilmailun osalta - vähintään voimassa olevassa ja nyt ehdotetussa laajuudessa - vastaavalla tavalla. Nyt ehdotettu sääntely tukee Rajavartiolaitoksen oman sääntelyn valmistelua.

Rajavartiolaitos pitää hyvänä ehdotettua sääntelyä koskien liikenne- ja viestintäviraston oikeutta ilmoittaa työnantajalle, kun lentäjän tai matkustamohenkilöstöön kuuluvan henkilön luvan, lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen tai terveydentilatodistuksen peruutustoimenpiteisiin on ryhdytty. Edelleen perusteltua on, että sama koskisi ehdotuksen mukaan muuta lentoturvallisuuteen vaikuttavaa tehtävää hoitavaa henkilöstöä kuin lentomiestistöä kattaen muun ohella ilma-alusten huoltohenkilöstön. Ehdotettu sääntely täydentäisi asianmukaisella tavalla Rajavartiolaitoksen hallinnosta säädetyn lain (577/2005) 32 §:ssä säädettyä lääkärin velvollisuutta antaa lausunto sotilasvirassa palvelevan tai sotilasvirkaan pyrkivän potilasasiakirjoihin sisältyvien terveydellisiä rajoituksia koskevista tiedoista ja parantaisi siten osaltaan työ- ja palvelusturvallisuutta Rajavartiolaitoksessa.

Ehdotuksessa täsmennettäisiin liikenne- ja viestintäviraston määräysenantovaltuutta siten, että virasto voisi antaa määräyksiä myös koulutusohjelmista. Ehdotuksen perustelujen mukaan kansallisen sääntelyn alaisten ilma-alusten osalta on tarve antaa huoltohenkilöstön koulutusorganisaatioiden toiminnasta kansallisia ilmailumääräyksiä. Muutoksen jälkeen määräysenantovaltuus vastaisi sääntelyä lennonvarmistushenkilöstön koulutusorganisaatioiden osalta. Rajavartiolaitoksella ei ole huomauttamista ehdotettuun sääntelyyn. Rajavartiolaitos kiinnittää vielä huomiota siihen, että kaksi viimeksi mainittua, henkilöittäin ilmaistua, sääntelykokonaisuutta koskisivat myös virkamiehiä.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
Kontra-amiraali

Markku Hassinen

Henkilöstöosaston osastopäällikön sijainen
Everstiluutnantti

Juha Kivelä

**Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 19.12.2024 klo 18:16.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.**

TIEDOKSI

SM/Hallinto- ja kehittämisosasto
RVLE/Henkilöstöosasto, oikeudellinen osasto, raja- ja meriosasto